

לקט ידיעות – פברואר 2019

מנהלת התכנית: אליים (מיל') עו"ד פנינה שרביט ברנד

רכז התכנית: עו"ד אורי בארי

צוות המחקר: שחף אסולין, קרן גוטמן, אחינעם הראל, עמוס עצמון וזחר שדמון

התכנית למשפט וביטחון לאומי מודה לעו"ד ליאור צור על תרומתה ועבודתה במסגרת המכון, ומאחלת לה הצלחה רבה בתפקידה החדש כמנהלת הקליניקה לזכויות אדם בפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית. התכנית מקבלת בברכה את עו"ד בל יוסף ועו"ד אורי בארי אשר ימלאו את מקומה של עו"ד צור.

התכנית למשפט וביטחון לאומי מחפשת סטודנטים בעלי רקע ועניין בתחומי המשפט הבינלאומי אשר מעוניינים להצטרף לצוות המחקר. מצ"ב קול קורא.

♦ ידיעות מתוך ישראל

♦ ידיעות בינלאומיות שקשורות בישראל

♦ ידיעות בינלאומיות

פסיקה

בג"ץ דחה עתירה שעניינה אי ביצוע פעולות אכיפה כנגד פריצת דרך בלתי חוקית על ידי פלסטינים בשטח אש בדרום הר חברון לאחר ששוכנע כי הפעולות בוצעו
פסק הדין ניתן ב-13 בפברואר. [בג"ץ 5076/17 רגבים נ' שר הביטחון](#).

בג"ץ דחה בקשה לקיים דיון נוסף בפסק דינו, אשר דחה עתירה לביטול החלטה שלא לפתוח בחקירה נגד חוקרי שב"כ בגין עינויים, ולביטול הנחיית היועץ המשפטי לממשלה בעניין חקירות שב"כ והגנת הצורך והנחיות השב"כ שמכוחה
פסק הדין ניתן ב-25 בפברואר. [דנג"ץ 9105/18 פראס טביש נ' היועץ המשפטי לממשלה](#). ראו
הרחבה בנוגע לפסק הדין בעתירה המקורית [בלקט נובמבר 2018](#).

בית המשפט לימאות בחיפה פסק כי המדינה יכולה להחרים ספינות המשתתפות במשט שמטרתו
להפר את הסגר הימי על עזה

ב-31 בינואר קיבל בית המשפט המחוזי בחיפה, בשבתו כבית משפט לימאות, את בקשת המדינה למתן צו החרמה לספינה Zaytouna- Oliva אשר נתפסה ב-5 באוקטובר 2016 בדרכה לנמל עזה. על סיפון הספינה שהו 13 פעילות בארגוני זכויות אדם, כאשר מטרת המשט הייתה לעורר מחאה כנגד הסגר הימי סביב רצועת עזה. בית המשפט פסק כי נתקיימו ארבעת התנאים הטכניים שנקבעו במשפט הבינלאומי לתוקפו של סגר ימי: (1) הכרזה פומבית על הטלת הסגר; (2) אפקטיביות הסגר; (3) אכיפת הסגר באופן שוויוני; (4) השארת מעבר וגישה לנמלי וחופי מדינות ניטרליות. עוד ציין בית המשפט כי בהתאם לחוק המלקוח הימי משנת 1864 (Prize The Naval Act 1864) בסמכותו להורות על תפיסת הספינה, ואף המשפט הבינלאומי המנהגי מכיר בסמכותן של מדינות לתפוס אניות זרות המפרות את דיני הלחימה בים. בנוסף, בית המשפט ציין כי המדינה מאפשרת העברת סחורות וציוד הומניטארי לעזה דרך נמל אשדוד והמעברים היבשתיים. על כן, אין בהטלת הסגר כשלעצמו משום גרימת נזק בלתי מידתי לאוכלוסייה בעזה, וכי הניסיון להפר את הסגר הימי כאמצעי לביטוי מחאה מנוגד למשפט הבינלאומי המנהגי, פוגע באינטרס הציבורי ופוגע בתכליות הטלת הסגר ובמיוחד בתכלית של החלשת כוח עמידתו של ארגון החמאס
פסק הדין ניתן ב-31 בינואר. [תח \(חי\) 19424-10-16 מדינת ישראל נ' הספינה Zaytouna- Oliva](#).
ראו דיווח: 6 בפברואר, [Jerusalem Post](#).

עדכונים נוספים

היועץ המשפטי לממשלה פרסם כתב חשדות כנגד ראש הממשלה, במסגרתו המליץ להגיש שלושה
כתבי אישום, בכפוף לשימוע, בגין שוחד, מרמה והפרת אמונים
כתב החשדות פורסם ב-28 בפברואר ([כתב החשדות](#)).

צו המאבק בטרור (הכרזה שחבר בני אדם הוא ארגון טרור) (תיקון מס' 3), התשע"ט-2019-
הכרזה על ערוץ הלוויין אלאקצא כארגון טרור
הצו פורסם ב-26 בפברואר (חוברת 8181, [אתר משרד המשפטים- קובץ התקנות](#)).

החלטת הקבינט ליישם את חוק קיזוז משכורות המחבלים
ההחלטה התקבלה ב-17 בפברואר (17 בפברואר, [החדשות 13](#); 17 בפברואר, [Ynet](#)).

ידיעות בינלאומיות שקשורות בישראל

ערכאת ערעורים בארצות הברית הפכה את החלטת ערכאת המשפט אשר דחתה תביעה שהגישו
פלסטינים כנגד גופים ואזרחים אמריקאים, בין היתר כנגד שלדון אדלסון, בגין פשעי מלחמה
ותמיכה בהתנחלויות, והחזירה את התביעה לדיון בפני ערכאת המשפט
ההחלטה ניתנה ב-19 בפברואר ([החלטת](#); 19 בפברואר, [Reuters](#)).

בריטניה הכריזה על ארגון חיזבאללה בכללותו כארגון טרור
ב-25 בפברואר הונחה לפני הפרלמנט הבריטי הצעת חוק להכריז על ארגון חיזבאללה בכללותו
כארגון טרור. הפרלמנט הבריטי אישר את ההצעה והחוק נכנס לתקפו ב-1 במרץ. על פי החוק, כל
אדם אשר יואשם בהשתייכות לארגון או תמיכה בו בשטח בריטניה צפוי לעונש מאסר של עד עשר
שנים. לדברי סג'יד ג'אוויד (Sajid Javid), השר לביטחון פנים בממשלת בריטניה ושרים נוספים,
הסיבה לנקיטת צעד זה היא ניסיונות חיזבאללה לערער את המצב הרגיש במזרח התיכון, וכן מפני
שקיים קושי לעשות הפרדה בין הזרוע הצבאית לבין הזרוע המדינית של הארגון, אשר מעשית
איננה קיימת עוד. עד כה הוגדרו בבריטניה כארגון טרור רק הזרוע הצבאית של חיזבאללה (מאז
2001) ויחידת ביטחון החוץ שלה (מאז 2008). בכך מצטרפת בריטניה לארצות הברית, קנדה,
הולנד וישראל אשר הכריזו על חיזבאללה בכללותו כארגון טרור (25 בפברואר, [הודעת המשרד
לביטחון פנים](#); 25 בפברואר, [The Guardian](#); 25 בפברואר, [הארץ](#)).

ידיעות בינלאומיות

דיני מלחמה

פורסם הדוח השנתי של האו"ם בדבר הגנה על אזרחים באפגניסטן בשנת 2018
הדוח פורסם ב-24 בפברואר ([הדוח](#)).

משרד ההגנה האמריקאי פרסם דוח בנוגע לנפגעים אזרחיים בתקיפות אמריקאיות
הדוח פורסם ב-8 בפברואר ([הדוח](#); 4 בפברואר, [Washington Post](#)). ראו גם ניתוח הדוח: דניאל
מהנטי וריטה סימיון, 4 בפברואר, [Just Security](#), 12 בפברואר, [Just Security](#).

מאבק בטרור

הודו תקפה מחנה אימונים של ארגון הטרור גייש'א-מוחמד בשטח פקיסטן, בתגובה לפיגוע הטרור שאירע בחבל קשמיר ב-14 בפברואר. מדובר בתקיפה ראשונה מעבר לקו הפסקת האש מאז שנת 1971

התקיפה אירעה ב-25-26 בפברואר (25 בפברואר, [New York Times](#)). ראו כתיבה וניתוח אודות המצב הביטחוני בין המדינות: [פרייה פילאי](#), 26 בפברואר, [Opinio Juris](#); [כריסטיאן אנדרסון](#), 28 בפברואר, [EJIL: Talk](#).

ארצות הברית ובריטניה שללו את אזרחותן של שתי נשים אשר טסו לסוריה והצטרפו לדאעש, וכעת ביקשו לחזור למדינותיהן

ההחלטות לשלול את האזרחות פורסמו ב-19 בפברואר (19 בפברואר, [The Guardian](#)). ראו גם הסבר על החלטת המדינות וניתוח השוני בדבר הנימוקים שהובילו לשלילת האזרחות: [גיונתן שאוב](#), 25 בפברואר, [Lawfare](#); [שאהיד פטימה](#), 11 במרץ, [Just Security](#).

הסוכנות האמריקאית לפיתוח בינלאומי (USAID) הפסיקה את הסיוע לגדה המערבית ולעזה לבקשת הרשות הפלסטינית, עקב חוק חדש למאבק בטרור שנכנס לתוקף בארצות הברית וחשף גופים המקבלים תמיכה לתביעות משפטיות

הפסקת הסיוע פורסמה ב-1 בפברואר (1 בפברואר, [הארץ](#); 1 בפברואר, [Reuters](#)).

בריטניה העבירה חוק חדש למלחמה בטרור וביטחון גבולות, במסגרתו ניתנו לרשויות המדינה סמכויות רחבות מבעבר לעצור ולערוך חיפוש על חשודים

החוק עבר ב-12 בפברואר ([החוק](#)). ראו גם ביקורת על החוק: [רובי שטרן](#), 20 במרץ, [Just Security](#).

בית הדין הבינלאומי לצדק פסק כי יש לו סמכות לדון בתביעתה של איראן כנגד ארצות הברית, אשר הוגשה כנגד החלטת בית משפט בארצות הברית על הקפאת נכסים איראניים בסך 1.75 מיליארד דולר לשם פיצויים לנפגעי פיגוע התאבדות בשגרירות ארצות הברית בביירות בשנת 1983

ההחלטה ניתנה ב-13 בפברואר ([ההחלטה](#); [הודעת מחלקת המדינה של ארצות הברית](#); 15 בפברואר, [ASIL](#)). ראו גם פרשנות החלטת בית הדין: [אלנה צ'צ'קו](#), 14 בפברואר, [Lawfare](#);

[קימנה קיטנר](#), 19 בפברואר, [Just Security](#); [קטאיון חוסייניגי ופוריה אסקרי](#), 1 במרץ, [Opinio Juris](#).

זכויות אדם

מועצת זכויות האדם של האו"ם בדרום סודן פרסמה את הדוח השלישי ביחס לתקריות שקרו במדינה בשנת 2018, וציינה שהפרות הסכם השלום שנחתם יכולות להוות פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות

הדוח פורסם ב-20 בפברואר ([הודעת המועצה לתקשורת](#); 20 בפברואר, [ASIL](#)).

ועדת זכויות האדם של האו"ם קבעה כי פינלנד הפרה את האמנה בכך שהתירה ל-93 סאמים (לאפים) להשתתף בבחירות לפרלמנט הסאמי, על אף החלטת הפרלמנט שאינם זכאים להחלטה ניתנה ב-4 בפברואר ([ההחלטה הראשונה](#); [ההחלטה השנייה](#); [הודעת הוועדה לתקשורת](#); 7 בפברואר, [ASIL](#)).

ערכאת הערעורים בטורקיה דחתה את ערעורם של 14 עיתונאים שנאסרו לאחר ניסיון ההפיכה הצבאית בשנת 2016 החלטת בית המשפט ניתנה ב-18 בפברואר (19 בפברואר, [Jurist](#)).

משפט בינלאומי פלילי

ערכאת הערעורים של בית הדין הפלילי הבינלאומי הורתה על שחרור בתנאים של לורנט גבאגבו-נשיא חוף השנהב לשעבר ואת יד ימינו צ'ארלס בל גאודה, שהואשמו בביצוע פשעים נגד האנושות בחוף השנהב, בקשר לסכסוך הפוליטי האלים שהתחולל במדינה בין 2010 ל-2011 בעקבות הבחירות לנשיאות

ההחלטה ניתנה ב-1 בפברואר ([הודעה לתקשורת](#); [החלטת ערכאת הערעורים](#)). ראו גם ניתוח ההחלטה על שחרור בתנאים: קווין וון חלר, 3 בפברואר, [Opinio Juris](#).

בית המשפט הפדרלי הגרמני הוציא צו מעצר כנגד שני סוכנים לשעבר בשירות הסורי החשאי בחשד לעינויים ופשעים כנגד האנושות, על סמך ראיות שנאספו, בין היתר, על ידי ארגונים וגופים פרטיים

הצו הוצא ב-7 בפברואר (ראו ניתוח היתרונות והחסרונות של הסתמכות על ארגונים פרטיים: אלכסנדר היינץ, 26 בפברואר, [EJIL: Talk](#); וכן ראו התייחסות לסמכות בית המשפט הגרמני ביחס לעינויים שהתרחשו בסוריה: היילי אוונס, 22 בפברואר, [Lawfare](#)).

סייבר

דוח שפרסם בית המחוקקים הבריטי קבע כי פייסבוק בודעין ובמתכוון הפרה חוקים הנוגעים לפרטיות משתמשים ותחרות הדוח פורסם ב-18 בפברואר ([הדוח](#)).

התפתחויות מדיניות

בית הדין הבינלאומי לצדק פרסם חוות דעת במסגרתה קבע כי המשך השליטה של בריטניה בארכיפלג צ'גוס אינה חוקית, ועליה להשיב את השליטה באיים למאוריציוס בהקדם האפשרי. חוות הדעת פורסמה ב-25 בפברואר ([חוות הדעת](#)); 25 בפברואר, [The Guardian](#). ראו גם הסבר על חוות הדעת: [מרקו מילנוביץ](#), 25 בפברואר, [EJIL: Talk](#).

הרפובליקה המרכז-אפריקאית חתמה על הסכם שלום עם 14 ארגונים חמושים לא רשמיים הפועלים במדינה. הדיווח פורסם ב-6 בפברואר (6 בפברואר, [UN News](#); [ASIL](#)).

נשק

ארצות הברית ורוסיה הקפידו את ההסכם לפירוק נשק גרעיני לטווח בינוני (INF) בין המדינות הודעת מחלקת המדינה של ארצות הברית פורסמה ב-1 בפברואר ([ההודעה](#)); 1 בפברואר, [The Guardian](#); 2 בפברואר, [Reuters](#); 1 בפברואר, [ASIL](#); 7 בפברואר, [ASIL](#).

משפט בינלאומי כללי

בית המשפט העליון בארה"ב קבע כי ארגונים בינלאומיים, בדומה למדינות, לא יהנו מחסינות מוחלטת מפני תביעות נזיקיות שהוגשו עקב פעולה מסחרית. החלטת בית המשפט ניתנה ב-27 בפברואר ([ההחלטה](#)). ראו גם פרשנויות שונות בנוגע להחלטה: אליוט קים, 1 במרץ, [Lawfare](#); דאן דסיטורו, 28 בפברואר, [EJIL: Talk](#); רישי ג'ולטי, 1 במרץ, [Opinio Juris](#).

ממשל טראמפ

בית הנבחרים האמריקאי פרסם דוח בנוגע לניסיונות מצד בכירים בממשל טראמפ להעביר טכנולוגיה גרעינית לסעודיה. הדוח פורסם ב-19 בפברואר ([הדוח](#)).

הנשיא טראמפ הכריז על מצב חירום לצורך בניית החומה בגבול מקסיקו. ההכרזה ניתנה ב-15 בפברואר (15 בפברואר, [New York Times](#); 16 בפברואר, [The Guardian](#)). ראו גם דיון בסמכות הנשיא להכריז על מצב חירום ומגבלותיו: מרגרט טיילור, 7 בינואר, [Lawfare](#); סקוט אנדרסון ומרגרט טיילור, 15 בפברואר, [Lawfare](#).

לקט הידיעות "משפט וביטחון לאומי" מתפרסם אחת לחודש. [צפו בלקטי הידיעות הקודמים](#).

*אם נתקלתם בבעיה בהרשמה, ניתן להירשם על ידי שליחת שם מלא וכתובת דוא"ל ל- lawans@inss.org.il

ניתן למצוא אותנו ב:

© 2017 כל הזכויות שמורות

התכנית למשפט וביטחון לאומי, INSS